

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Nds/1/2019
Identifikačné číslo spisu: 8018200707
Dátum vydania rozhodnutia: 19.06.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Hargaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8018200707.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: JUDr. D. T., nar. XX.. XXXX, bytom E. XXX/XX, B., proti žalovanému: Krajská prokuratúra Prešov, so sídlom v Prešove, Masarykova 16, v konaní o preskúmanie zákonnosti úradného postupu a nečinnosti žalovaného, vedenom na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 6S/100/2018, o návrhu žalobkyne na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti na Krajský súd v Trenčíne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrhu žalobcu na prikázanie veci vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 6S/100/2018 Krajskému súdu v Trenčíne nevyhovuje.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove prípisom doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“) 06. júna predložil 2019 najvyššiemu súdu návrh žalobkyne na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti na Krajský súd v Trenčíne, ktorý bol obsiahnutý v návrhu žalobkyne na prikázanie sporu inému súdu tej istej inštancie z dôvodu vhodnosti podľa § 85 ods. 3 a 4 S.s.p.

2. Krajský súd v Prešove v uvedenom prípise skonštatoval, že žalobkyňa sa žalobou zo dňa 02.12.2018, doručenou krajskému súdu dňa 04.12.2018 domáhala, aby správny súd vyslovil, že úradným postupom a nečinnosťou Krajskej prokuratúry Prešov v konaniach č. Ei 22/15 a č. Ei 22/18/7700 v spojení s úradným postupom a nečinnosťou Okresnej prokuratúry Prešov v konaní č. Ei 9/15/7707 bol porušený zákon č. 211/2000 Z.z. o slobode informácii v platnom znení a zároveň, aby správny súd uložil povinnosť Okresnej prokuratúre Prešov umožniť žalobkyni nazrieť do vyšetrovacieho spisu pôvodne vedeného pred Vojenskou obvodnou prokuratúrou Prešov č. OPv 6/02 a to v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň, aby priznal žalobkyni náhradu trov konania.

3. Ďalej krajský súd v Prešove skonštatoval, že ako správny súd vyzval žalobkyňu uznesením č. k. 6S/100/2018-32 zo dňa 28.02.2019, aby v lehote 20 dní od doručenia uznesenia špecifikovala súdu, čoho sa podanou žalobou zo dňa 02.12.2018 domáha a označila druh správnej žaloby podľa Správneho

súdneho poriadku, keďže z petitu žaloby bolo zrejmé, že žalobkyňa sa domáha vyslovenia porušenia zákona č. 211/2000 Z. z. o slobode informácií a to úradným postupom a nečinnosťou Krajskej prokuratúry Prešov č. Ei 22/15, č. Ei 22/18/7700 ako aj úradným postupom a nečinnosťou Okresnej prokuratúry Prešov č. Ei 9/15/7707 a zároveň aj uloženia povinnosti Okresnej prokuratúry Prešov spočívajúcej v umožnení žalobkyni nahliadnuť do spisu pôvodne vedenom pred Vojenskou obvodnou prokuratúrou Prešov č. OPv 6/02, avšak v žalobe absentovala obligatórna náležitosť a to označenie druhu žaloby, ktorú žalobkyňa podala, teda či sa jedná o správnu žalobu v zmysle § 6 ods. 2 písm. a) S.s.p., žalobu proti nečinnosti orgánu verejnej správy v zmysle § 6 ods. 2 písm. e) S.s.p., žalobu proti inému zásahu orgánu verejnej správy v zmysle § 6 ods. 2 písm. f) S.s.p., prípadne inú žalobu podľa § 6 ods. 2 S.s.p.. Uvedené bolo potrebné doplniť aj z toho dôvodu, že žalobný návrh formulovaný žalobkyňou je nejasný a v rozpore s ustanoveniami S.s.p., nakoľko z jednotlivých žalobných bodov vyplýva, že žalobkyňa jednak napáda nečinnosť orgánu verejnej správy, následne však konštatuje nespokojnosť s rozhodnutiami prokuratúr, keďže tieto jej neposkytli relevantné informácie a následne požaduje, aby súd zaviazal orgán verejnej správy na vykonanie konkrétneho úkonu. Žalobným návrhom sa však domáha vyslovenia porušenia zákona č. 211/2000 Z. z. o slobode informácií a uloženia povinnosti orgánu verejnej správy.

4. Krajský súd v Prešove uviedol, že žalobkyňa na výzvu súdu reagovala podaním zo dňa 17.03.2019, doručeným tunajšiemu súdu dňa 21.03.2019, označeným ako „návrh na prikázanie veci inému správneému súdu z dôvodu vhodnosti“, prostredníctvom ktorého žiadala, aby bola vec prikázaná inému správneému súdu mimo Prešovského a Košického kraja z dôvodu, že nemožno vylúčiť empatiu, lojalitu a súdržnosť súdu vo vzťahu k prokurátorom, ktorých v predmetnej žalobe žalobkyňa označila a z dôvodu blízkosti Košického kraja, v ktorom vykonáva statusové povolenia advokátky žiadala, aby vec nebola prikázaná Krajskému súdu v Košiciach. V predmetnom podaní zároveň poukázala na skutočnosť, že za takmer 18 rokov nedošlo k objasneniu krádeže originálu a konceptu vyšetrovacieho spisu č. ČVS: KÚV-7/20/1999, čím mala byť žalobkyni upretá spravodlivosť. Záverom uviedla, že správnu žalobou sa dožaduje, aby mohla nahliadnuť do vyšetrovacieho spisu pôvodne vedeného pred Vojenskou obvodnou prokuratúrou Prešov č. OPv 6/02, čo jej nebolo umožnené zo strany prokuratúry, pričom zároveň uviedla, že v predmetnej žalobe dokázala aj to, že úradný postup a nečinnosť menovaných prokurátorov bol nezákonný. Na základe vyššie uvedených skutočností má žalobkyňa pochybnosti v zákonnosť a objektivitu pri rozhodovaní v spore na príslušnom správnom súde ako aj na Krajskom súde v Košiciach a preto navrhla, aby Najvyšší súd SR v súlade s ustanovením § 85 ods. 4 druhá veta S.s.p. vydal uznesenie, ktorým prikáže správnu žalobu Krajskému súdu v Trenčíne.

5. Ďalej Krajský súd v Prešove uviedol, že podaním zo dňa 17.03.2019 doručeným správneému súdu dňa 21.03.2019, žalobkyňa označila odôvodnenie uznesenia súdu za skutkovo a právne nedôvodné, špekulatívne a zahmlievacie, ktoré nevyvracia ňou doložené právne a skutkovo relevantné fakty a argumenty a taktiež mala za to, že sa jedná len o natiahnutie času, pričom zotrvala na stanovisku, že jasne, určito a zrozumiteľne deklarovala v podanej správnej žalobe jej právo nazrieť do vyšetrovacieho spisu, čo jej doposiaľ nebolo umožnené z dôvodu nesprávneho úradného postupu a nečinnosti prokurátorov. Výzvu na špecifikáciu žaloby a označenie druhu žaloby, žalobkyňa označila za dehonestáciu jej osoby s poukazom na jej dosiahnuté vysokoškolské právnické vzdelania a zároveň za účelovú, arbitrárnu, skutkovo a právne nedôvodnú konšpiráciu.

6. Na základe výzvy krajského súdu sa vyjadril žalovaný k podanému návrhu žalobkyne na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti inému správneému súdu. V podaní zo dňa 15.04.2019 uviedol, že prikázanie veci predstavuje výnimku z ústavného práva zakotveného v čl. 48 ods. 1 Ústavy SR, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi, teda k uplatneniu delegácie by malo dochádzať len vo veci výnimočných prípadov a zo závažných dôvodov, pričom dôvod delegáciu uplatňovaný žalobkyňou nemožno považovať za spĺňajúci kritérium vhodnosti, keďže žalobkyňa uvádza výlučne svoje osobné pocity a vnútorné presvedčenie o neobjektívite rozhodovania, ktoré však nie sú objektívne podložené žiadnymi skutočnosťami. Okrem uvedeného mal za to, že delegácia by mala pre žalovanú negatívny dopad v zmysle zbytočného zaťaženia čo sa týka prekonávania väčšej vzdialenosti a s tým spojenými cestovnými výdavkami. Uviedol, že v predmetnom prípade nie sú splnené predpoklady na prikázanie

veci podľa § 85 ods. 3 S.s.p, preto nesúhlasil s prikázaním veci inému správneému súdu a navrhol, aby Najvyšší súd SR uznesením návrhu žalobkyne nevyhovel.

7. Podľa § 85 ods. 3 S.s.p. vec možno prikázať inému správneému súdu tej istej inštalcie aj z dôvodu vhodnosti. Účastníci konania majú právo sa vyjadriť k tomu, ktorému správneému súdu by mala byť vec z dôvodu vhodnosti prikázaná, a tiež k dôvodom prikázania.

8. Podľa § 85 ods. 4 S.s.p. o prikázaní veci inému okresnému súdu rozhoduje krajský súd spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa má vec prikázať. O prikázaní veci inému krajskému súdu rozhoduje najvyšší súd. Ak sú vylúčení sudcovia senátu najvyššieho súdu, rozhodne o prikázaní veci inému senátu iný senát najvyššieho súdu.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd, ktorý rozhoduje o prikázaní veci inému krajskému súdu (§ 85 ods. 4 Správneho súdneho poriadku) prejednal návrh žalobkyne na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti na Krajský súd v Trenčíne a dospel k záveru, že v posudzovanom prípade nie sú splnené zákonné podmienky pre prikázanie veci z dôvodu vhodnosti.

10. Na úvod najvyšší súd konštatuje, že zásada perpetuatio fori zakotvená v § 9 ods. 1 veta druhá Správneho súdneho poriadku môže predstavovať prekážku riadneho poskytnutia súdnej ochrany v správnom súdnictve a to najmä vtedy, ak by bolo vhodnejšie, aby vec prejednal a rozhodol iný ako príslušný súd alebo ak by inak príslušný správny súd vo veci nemohol (nebol schopný) konať. Na prekonanie uvedených prekážok slúži procesný inštitút prikázania veci (pozri Česka, Z. a kol. Občanské právo procesní. 1. vydání. Praha: Panorama, 1989, s. 88). Prikázanie veci sa v procesnej teórii označuje aj pojmom delegácia.

11. Podstata prikázania veci (delegácie) spočíva v presune prejednávanej veci z príslušného súdu na iný súd toho istého druhu. Delegácia tak predstavuje výnimku zo zásady zakotvenej v ustanovení § 9 ods. 1 veta prvá Správneho súdneho poriadku, podľa ktorej konanie sa uskutočňuje na tom správnom súde, ktorý je vecne, miestne a kauzálné príslušný. Prikázanie veci na prejednanie inému, než príslušnému súdu, znamená vždy zmenu (presun) miestnej príslušnosti súdu, nikdy nie vecnej alebo funkčnej príslušnosti, tým menej právomoci súdu. Preto súd rozhoduje o prikázaní veci vždy inému súdu toho istého druhu, tej istej inštalcie (napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky z 1. augusta 2011, sp. zn. 4Nd 192/2001).

12. O prikázaní veci môže súd rozhodnúť v ktoromkoľvek štádiu konania po tom, čo bola určená miestna príslušnosť súdu. Delegácia prichádza do úvahy v správnom súdnictve v konaní pred krajským súdom a v konaní pred okresným súdom, nikdy nie v konaní pred kasačným súdom. Jej použitie nie je obmedzené na konania o určitej veci, preto možno tento inštitút využiť v každom správnom súdom konaní, bez ohľadu na to čo je jeho predmetom.

13. Podľa dôvodov, ktoré k prikázaniu veci (delegácii) inému než miestne príslušnému súdu vedú, rozlišuje procesná teória delegáciu nutnú (propter necessitatem) a delegáciu vhodnú (propter utilitatem). Subdelegácia v Správnom súdom poriadku nie je upravená.

14. Delegácia vhodná, predstavuje mimoriadny procesný inštitút, preto k prikázaniu veci inému než miestne príslušnému súdu z dôvodu vhodnosti, by malo dochádzať len výnimočne a zo závažných dôvodov, keďže delegácia predstavuje výnimku z ústavne zaručenej zásady, podľa ktorej nikomu nemožno odňať zákonného sudcu a príslušnosť súdu stanovuje zákon. Dôvody pre odňatie veci príslušnému správneému súdu z dôvodu vhodnosti musia byť preto natoľko významné, aby dostatočným spôsobom odôvodňovali prelomenie citovaných ústavných princípov (pozri aj uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky z 27. augusta 2008, sp. zn. 29Nd 227/2008).

15. Ďalej najvyšší súd uvádza, že podľa článku 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu aj sudcu ustanoví zákon. Podstatou práva na

zákonného sudcu je, že príslušnosť súdu pre riešenie konkrétnej veci sa musí riadiť vopred stanovenými pravidlami, a že podľa vopred stanovených pravidiel sa musí odohrávať aj pridelenie veci konkrétnemu sudcovi alebo senátu v rámci takto určeného súdu. Zásada zákonného sudcu predstavuje jednu zo základných záruk nezávislého a nestranného súdneho rozhodovania v právnom štáte a podmienku riadneho výkonu tej časti verejnej moci, ktorá bola súdom ústavne zverená. Dodržanie všeobecných zákonných podmienok určenia príslušnosti súdu je zárukou toho, že nedôjde k svojvoľnému určovaniu príslušnosti súdu, ktorého cieľom by mohlo byť ovplyvnenie výsledku súdneho rozhodovania (pozri aj nález Ústavného súdu Českej republiky z 12. marca 2009, sp. zn. III. ÚS 529/08).

16. Ustanovenie § 85 ods. 3 Správneho súdneho poriadku o delegácii vhodnej preto musí byť vykladané reštriktívne a k rozhodnutiu o delegácii vhodnej by mal súd pristúpiť len na základe výnimočných okolností. Z uvedeného vyplýva, že súd pri rozhodovaní o delegácii vhodnej musí byť pevne spútaný základnými zásadami správneho súdneho procesu (právo na spravodlivý proces) a vo svojom rozhodovaní nepripúšťať voluntarizmus, naopak dôsledne prihliadať k mravným, sociálnym a etickým stránkam delegácie (rovnako Jírša, J., Trebatický, P., Korbel, F. a kol. Občanský soudní řízení. Soudcovský komentář. Kniha I. § 1-78g Občanského soudního řádu. 1. vydání. Praha: JUDr. Karel Havlíček, Havlíček Brain Team, 2014, s. 82). Ak preto existujú pochybnosti o vhodnosti prikázania veci inému správneému súdu, musí vedúci princíp práva na zákonného sudcu a príslušný súd vždy prevážiť, a súd nemôže návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti vyhovieť.

17. Dôvody vhodnosti pre prikázanie veci (delegáciu) inému než miestne príslušnému správneému súdu môžu byť v závislosti na predmete konania, účastníkoch konania či iných okolnostiach rôzne. Sú však nimi spravidla také okolnosti, ktoré umožňujú hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie veci iným, než miestne príslušným správneým súdom. Vždy však záleží na individuálnych okolnostiach prejednávanej veci, ktoré súd pri svojom rozhodovaní musí zvážiť a prihliadnuť k nim. V zmysle rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky možno prihliadnuť najmä na mimoriadne pomery účastníka konania, ako sú pohlavie, vek, zdravotný stav, rodinné pomery a pod. (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 9. decembra 2009, sp. zn. I. ÚS 379/09). Obdobne, pomery účastníka konania, ktoré môžu byť dôvodom pre prikázanie veci z dôvodu vhodnosti, vidí aj Najvyšší správny súd Českej republiky najmä v okolnostiach sociálneho a zdravotného charakteru, ktorými sú napríklad starostlivosť o dieťa alebo o bezmocnú osobu, tehotenstvo, zlý zdravotný stav alebo invalidita (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky zo 6. decembra 2016, sp. zn. 283/2016).

18. Naopak dôvodom na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti nemôže byť nesúhlas s konkrétnym postupom príslušného súdu alebo predpoklad kladného rozhodnutia iným súdom (rovnako Horváth, E., Andrášiová, A. Civilný sporový poriadok. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer, s. r. o., 2015, s. 97). Tiež skutočnosť, že miestne príslušný správny súd je viac zaťažený, či pomalší vo vybavovaní vecí, je síce objektívnou skutočnosťou, no nemôže byť dôvodom pre prikázanie veci inému správneému súdu z dôvodu vhodnosti. Organizácia súdnictva a vyriešenie personálnych problémov v obsadení súdov je záležitosťou štátu, na ktorom je, aby súdnictvo organizoval tak, aby boli napĺňané princípy práva na spravodlivý proces (nález Ústavného súdu Českej republiky z 30. apríla 2008, sp. zn. III. ÚS 2853/07). Ani samo priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov na žiadosť podľa § 166 ods. 1 Správneho súdneho poriadku nie je dôvodom pre delegovanie veci na správny súd, v ktorom má žalobca bydlisko alebo sídlo (rovnako rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 29Nd 333/2007).

19. Najvyšší súd v tejto súvislosti poukazuje aj na rozsiahlu rozhodovaciu prax Najvyššieho správneho súdu Českej republiky, v zmysle ktorej bol dôvodom na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti napríklad dlhodobý nepriaznivý stav žalobcu, ktorý zodpovedá plnej invalidite (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 20. apríla 2006, sp. zn. Nad 11/2006), invalidita alebo ťažké zdravotné postihnutie žalobcu (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky zo 6. decembra 2016, sp. zn. 283/2016, uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 22. mája 2018, sp. zn. Nad 104/2018) taktiež to, že žalobca sa po podaní žaloby presťahoval viac ako 400 km od miestne príslušného správneho súdu a je nemajetný (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky zo

6. februára 2014, sp. zn. Nad 6/2014). S prihliadnutím na individuálne okolnosti danej veci videl Najvyšší správny súd Českej republiky skutočnosť, že žalobca a všetci navrhnutí svedkovia majú bydlisko v obvode súdu, na ktorý má byť vec delegovaná ako dôvod na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 17. septembra 2015, sp. zn. Nad 225/2015).

20. Naopak nebol podľa Najvyššieho správneho súdu Českej republiky dôvodom na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti sám o sebe trest odňatia slobody žalobcu, a to aj v prípade, ak sa jedná o trest odňatia slobody na doživotie (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 12. apríla 2006, sp. zn. Nad 12/2006), sám o sebe vyšší vek žalobcu (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 13. novembra 2014, sp. zn. Nad 430/2014), nespokojnosť žalobcu s postupom sudcu v konaní o prejednávanej veci (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 8. októbra 2003, sp. zn. Nad 88/2003, zo 6. decembra 2012, sp. zn. Nad 103/2012), očakávanie žalobcu, že iný správny súd bude vo veci rozhodovať pre žalobcu priaznivejšie alebo rýchlejšie - fakticky prednostne (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 23. januára 2013, sp. zn. Nad 3/2013, zo 7. februára 2013, sp. zn. Nad 5/2013, z 12. júna 2013, sp. zn. Nad 24/2013, z 27. novembra 2013, sp. zn. Nad 48/2013, uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 28. novembra 2016, sp. zn. Nad 230/2016) to, že o veci má rozhodovať ten správny súd, ktorý je vo veci žalovaným orgánom verejnej správy (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 28. marca 2013, sp. zn. Nad 97/2012) alebo to, že nepríslušný súd sa v minulosti zaoberal správnu žalobou žalobcu s obdobnou problematikou (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky zo 6. júna 2013, sp. zn. Nad 25/2013). Taktiež skutočnosť spočívajúcu v rozhodovaní väčšieho množstva skutkovo obdobných vecí (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 30. apríla 2014, sp. zn. Nad 134/2014) či to, že právny zástupca žalobcu má sídlo mimo obvodu miestne príslušného súdu (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 30. marca 2017, sp. zn. Nad 115/2017) alebo to, že žalobca vznesol návrh na vypočutie svedkov, ktorí majú bydlisko mimo obvodu mieste príslušného súdu, Najvyšší správny súd Českej republiky nepovažoval za dôvody na prikázanie veci inému správne súdu z dôvodu vhodnosti (uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 29. marca 2018, sp. zn. Nad 42/2018).

21. Problematikou delegácie vhodnej sa Najvyšší správny súd Českej republiky zaoberal aj vo viacerých konaniach vo veciach azylu (napr. uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 1. marca 2005, sp. zn. Nad 19/2005, z 22. apríla 2004, sp. zn. Nad 138/2003, uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 22. decembra 2004, sp. zn. Nad 167/2004, uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 19. septembra 2012, sp. zn. Nad 65/2012, uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky zo 14. novembra 2012, sp. zn. Nad 90/2012).

22. Návrh na delegáciu vhodnú môže podať ktorýkoľvek účastník konania alebo prokurátor (§ 48 Správneho súdneho poriadku). Na rozdiel od Civilného sporového poriadku (§ 39 ods. 2) Správny súdny poriadok umožňuje podať návrh na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti aj súdu. Tento návrh musí byť vždy odôvodnený uvedením skutočností, ktoré k delegácii vhodnej vedú. Taktiež musí byť súčasťou návrhu návrh súdu, ktorému má byť vec prikázaná z dôvodu vhodnosti. Týmto návrhom však nie je delegujúci súd viazaný.

23. K návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti súd vždy vyzve účastníkov správneho súdneho konania aby sa k nemu vyjadrili (Z I s. 504). Ich vyjadrenie k návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti treba chápať ako realizáciu ich procesného práva, ktoré má len konzultatívnu povahu a prikazujúci súd nezaväzuje, aj ak by s delegáciou súhlasili, resp. nesúhlasili všetci účastníci správneho súdneho konania (uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky z 12. augusta 2007, sp. zn. 25Nd 230/2007). Vyjadrenia účastníkov správneho súdneho konania však majú nemalý význam pre správny súd, ktorý musí pri rozhodovaní o prikázaní veci z dôvodu vhodnosti prihliadať na vhodnosť tohto postupu i z pohľadu pomerov ďalších účastníkov konania (Zahradníková, R. a kol. Civilní právo procesní. 1. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 75). Delegácia totiž nesmie navodiť stav, ktorý by sa v pomeroch niektorého z účastníkov konania prejavil zásadne nepriaznivo; to platí i v správnom súdnom procese.

24. O prikázaní veci z dôvodu vhodnosti rozhoduje súd uznesením (§ 147 ods. 1 písm. a/ Správneho súdneho poriadku). Toto uznesenie by malo vždy obsahovať riadne odôvodnenie a to z toho dôvodu, aby bola vylúčená svojvôľa pri určovaní miestne príslušného správneho súdu, ktorá vedie k porušeniu práva na zákonného sudcu. Podľa najvyššieho súdu je preto nevyhnutné aby každé rozhodnutie súdu, ktoré mení zákonom stanovenú a založenú miestnu príslušnosť súdu bolo preskúmateľným spôsobom odôvodnené (pozri nález Ústavného súdu Českej republiky z 2. marca 2010, sp. zn. IV. ÚS 2488/09). Súd v rozhodnutí musí predovšetkým presvedčivo uviesť, na základe akých skutočností boli konkrétne podmienky pre delegovanie veci naplnené, respektíve nenaplnené. Potreba dôsledného a kvalitného odôvodnenia rozhodnutia o delegácii vystupuje do popredia tým viac v prípadoch, keď niektorý z účastníkov správneho súdneho konania s prikázaním veci nesúhlasí. Súd v tomto prípade musí v odôvodnení rozhodnutia venovať zvláštnu pozornosť a dôkladne reagovať na všetky relevantné námietky (pozri nález Ústavného súdu Českej republiky zo 17. októbra 2017, sp. zn. IV. ÚS 2672/17).

25. Úlohou najvyššieho súdu v tejto veci je posúdiť, či sú dané dôvody pre výnimočné použitie inštitútu vhodnej delegácie a rozhodnúť, či by konanie na Krajskom súde v Trenčíne bolo z komplexného pohľadu na vec hospodárnejšie, rýchlejšie a spoľahlivejšie než na miestne príslušnom Krajskom súde v Prešove.

26. Len miestne príslušný správny súd je oprávnený predložiť (podať) návrh na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti, tento návrh prípadne odôvodniť a dodržať zákonný postup podľa § 85 ods. 3 Správneho súdneho poriadku, podľa ktorého účastníci konania majú právo vyjadriť sa k tomu, ktorému správne súdu by mala byť vec z dôvodu vhodnosti prikázaná, a tiež k dôvodom prikázania. O prikázaní veci môže najvyšší súd rozhodnúť len v prípade, ak je návrh (podnet) na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti predložený miestne príslušným súdom, tak ako to bolo v prejednávanej veci, keď návrh na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti predložil najvyššiemu súdu miestne príslušný Krajský súd v Prešove (tiež uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 28. apríla 2014, sp. zn. Nad 137/2014).

27. Žalobkyňa v návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti uvádza ako dôvody pre delegáciu veci na Krajský súd v Trenčíne to, že nemožno vylúčiť neodškriepiteľnú empatiu, loajalitu a súdržnosť o vzťahu k prokurátorom, ktorých v predmetnej žalobe označila a podľa jej názoru v Prešovskom kraji a v justičnom prostredí platí nepísaná zásada „dnes ja tebe, zajtra ty mne.“ Podľa žalobkyne rovnako označená zásada platí aj v justičnom prostredí Košického kraja, k čomu dodala, že predmetnú správnu žalobu podala ako fyzická osoba, teda nepodala žalobu týkajúcu sa podnikateľskej činnosti, v rámci ktorej pôsobí ako advokátka v Spišskej Novej Vsi, a teda tiež nemožno vylúčiť loajalitu, empatiu a logizmus pri rozhodovaní. Zároveň sa dožadovala verejného pojednávania a rozhodovania, nakoľko sa jedná o verejný záujem a chcela využiť prítomnosť médií. Ďalej tiež uviedla, že v podanej žalobe zo dňa 02.12.2018 sa domáhala ako poškodená strana uloženia povinnosti pre žalovanú stranu, aby mohla nahliadnuť do vyšetrovacieho spisu ako pôvodne vedeného pred Vojenskou obvodnou prokuratúrou Prešov č. OPv 6/02, čo jej doposiaľ zo strany prokuratúry nebolo umožnené. Opísané skutočnosti vzbudzujú u žalobkyne opodstatnené pochybnosti v zákonnosť a subjektivitu pri rozhodovaní v tomto spore nielen na Krajskom súde v Prešove, ale aj na Krajskom súde v Košiciach.

28. Žalovaný orgán verejnej správy sa k návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti vyjadril tak, že dôvod delegácie uplatňovaný žalobkyňou v danej veci nemožno považovať za spĺňajúce kritérium vhodnosti. Ako ďalej uviedol, žalobkyňa v návrhu uvádzala výlučne svoje osobné pocity a vnútorné presvedčenie o neobjektívite rozhodovania, ktoré však nie sú objektívne podložené žiadnymi skutočnosťami. Žalobkyňou uvádzané skutočnosti podľa žalovaného nemajú charakter takých výnimočných okolností, aby v predmetnej veci viedli k záveru o vhodnosti prikázania veci inému než miestne príslušnému súdu. Podľa jeho názoru delegácia v danom prípade by pre žalovanú mala negatívny dopad v zmysle zbytočného zaťaženia čo sa týka prekonávania väčšej vzdialenosti a s tým spojenými cestovnými výdavkami. V posudzovanom prípade nie sú splnené zákonné predpoklady pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti podľa § 85 ods. 3 SSP, preto žalovaný nesúhlasí s prikázaním veci

inému správneému súdu a navrhol, aby Najvyšší súd SR návrhu žalobkyne nevyhovel.

29. Najvyšší súd uvádza, že ustanovenie § 85 ods. 3 Správneho súdneho poriadku, predstavuje právnu normu, ktorá explicitne nedefinuje, za akých podmienok súd rozhodne o prikázaní veci z dôvodu vhodnosti na iný správny súd. Uvedené ustanovenie je možné preto považovať za právnu normu s relatívne neurčitou (abstraktnou) hypotézou, teda patrí k právnym normám, ktorých hypotéza nie je určená priamo právnym predpisom, a ktorá tak ponecháva správneému súdu, aby podľa vlastnej úvahy v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého vopred neobmedzeného okruhu konkrétnych okolností. Zákon síce ponechal najvyššiemu súdu širokú možnosť uváženia, avšak táto úvaha musí vždy zodpovedať zisteným skutkovým okolnostiam a musí byť logickým vyústením riadneho hodnotenia skutkových zistení.

30. Najvyšší súd dôvody, ktoré uviedla žalobkyňa v návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti na Krajský súd v Trenčíne, posudzoval podľa svojej vlastnej úvahy každý jednotlivito ako aj všetky vo vzájomnej súvislosti, pričom vzal do úvahy najmä to, že pri posudzovaní splnenia zákonných predpokladov na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti sa spravidla jedná o kombináciu niekoľkých rozhodných skutočností, ktorým súd musí priradiť konkrétnu mieru relevancie a učiniť záver o tom, či tieto podmienky sú spôsobilé privodiť hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie veci iným, než miestne príslušným správneým súdom.

31. Ďalej najvyšší súd zdôrazňuje, že miestna príslušnosť v správneom súdnictve sa vo všeobecnosti spravuje sídlom prvoinštančného orgánu verejnej správy, teda miestne príslušným súdom je v zmysle § 13 ods. 1 Správneho súdneho poriadku krajský súd, v ktorého obvode má sídlo orgán verejnej správy, ktorý rozhodol v prvom stupni. Pri rozhodovaní o delegácii je vždy vhodné, aby sa správny súd náležite vysporiadal aj s dôvodmi úpravy miestnej príslušnosti. Pritom je však treba mať vždy na zreteli, že miestna príslušnosť správneho súdu, ktorý má vec prejednať predstavuje zásadu základnú, a prípadná delegácia príslušnosti inému správneému súdu je len výnimkou z tejto zásady, ktorú je potrebné vykladať vždy zužujúco.

32. Z dôvodovej správy k Správneému súdneému poriadku, jej Osobitnej časti, k § 13, vyplýva, že uvedená koncepcia miestnej príslušnosti v správneom súdnictve bola zákonodarcom zvolená z dôvodu procesnej ekonómie, s cieľom prispieť k zrýchleniu správnych súdnych konaní rovnomernejším rozložením nápadu agend na všetky krajské súdy. Prikázanie prejednáwanej veci z dôvodu vhodnosti bez závažných dôvodov, by preto bolo popretím úmyslu zákonodarcu, na ktorom vybudoval miestnu príslušnosť v správneom súdnictve.

33. Okolnosti, ktoré žalobkyňa uviedla v návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Krajskému súdu v Trenčíne, v podstate spočívajú v konštatovaní, že v Prešovskom a Košickom kraji platí nepísaná zásada „dnes ja tebe, zajtra ty mne“. Podľa názoru Najvyššieho súdu SR ide o osobné pocity žalobkyne a vnútorné presvedčenie o neobjektívne rozhodovania, ktoré však nie sú objektívne podložené žiadnymi skutočnosťami. Táto argumentácia, podľa názoru najvyššieho súdu, nemá natoľko mimoriadnu a vážnu povahu, aby odôvodňovala výnimku z ústavnej požiadavky, podľa ktorej, nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Na uvedenom nemení nič ani skutočnosť, že žalovaný orgán verejnej správy neprejavil nesúhlas s prikázaním veci Krajskému súdu v Trenčíne.

34. Najvyšší súd dodáva, že pre určenie miestnej príslušnosti v správneom súdnictve sú v zmysle § 9 ods. 1 veta druhá Správneho súdneho poriadku rozhodujúce okolnosti v dobe začatia konania. Konanie sa v správneom súdnictve začína doručením žaloby (návrhu) súdu (§ 31 ods. 1 Správneho súdneho poriadku). Ak preto súd skúma miestnu príslušnosť, musí ju posudzovať vždy spätne ku dňu začatia konania a pre prípadné rozhodnutie o miestnej príslušnosti platí, že rozhodujúci je vždy stav konania, kedy bolo konanie začaté.

35. Miestna príslušnosť takto určená trvá až do skončenia konania. Tým sa vyjadruje zásada perpetuatio fori, alebo zásada trvania súdnej príslušnosti, ktorá znamená, že súdna príslušnosť raz určená trvá až do

skončenia konania bez ohľadu na neskoršie zmeny okolností, ktoré sú rozhodné pre určenie príslušnosti (tiež uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 10. októbra 2007, sp. zn. Nad 13/2007).

36. Uvedené tvrdenie je navyše v rozpore s najnovšou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej výzva správneho súdu žalovanému orgánu verejnej správy na vyjadrenie sa k správnej žalobe, výzva na zaplatenie súdneho poplatku či priznanie odkladného účinku správnej žaloby nie sú úkony správneho súdu, ktorými môže dôjsť k zmene zákonom stanovenej miestnej príslušnosti správneho súdu (R 7/2018).

37. Na základe uvedeného, podľa najvyššieho súdu, v posudzovanom prípade také závažné a výnimočné okolnosti, ktoré by odôvodňovali prikázanie veci inému než miestne príslušnému súdu z dôvodu vhodnosti, nie sú dané, preto najvyšší súd podľa § 85 ods. 3 Správneho súdneho poriadku návrh žalobkyne na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Krajskému súdu v Trenčíne zamietol, majúc na zreteli, že ak by rozhodol o delegácii veci na iný správny súd, bez toho aby na to boli splnené podmienky podľa § 85 ods. 3 Správneho súdneho poriadku, porušil by tým ústavne zaručené právo zakotvené v článku 36 Listiny základných práv a slobôd, ktorý predstavuje inštitucionálnu záruku práva na spravodlivý proces (nález Ústavného súdu Českej republiky zo 7. októbra 1996, sp. zn. IV. ÚS 222/96).

38. Pre úplnosť súd uvádza, že toto rozhodnutie nebráni v opätovnom podaní návrhu (podnetu) na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti, ak sa zmení procesná situácia, či nastanú nové závažné okolnosti odôvodňujúce tento postup. Opakované podanie žiadosti na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti za totožných procesných a skutkových okolností však predstavuje prekážku veci rozhodnutej (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky z 28. augusta 2005, sp. zn. 21Nd 127/2005).

39. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.